N°. 14. A°. 1830.

SURINAAMSCHE COURANT

Van Donderdag den 18^len^ Februarij.

SURINAME.

SCHEEPS - TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 13den dezer, Z. M. Brik van Oorlog *Proserpine*, Komm. Kapt. Lut. VAN DEN BOSCH; laatst van *St. Eustatius.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS *den 17 November*. Het gerucht, dat de heer *de la Bourdonnaye* zijn ontslag als minister van binnenlandsche zaken heeft, of zal bekomen, houdt zich staande.

Een der constitutionele dagbladen meldt, omtrent de oorzaken van deze waarschijnlijke verandering, de navolgende bijzonderheden:

»Sedert eenen geruimen tijd heeft men in het ministerie verdeeldheid van gevoelens bespeurd, nopens het benoemen van een president van 's Konings raad. Deze verdeeldheid is wel door de ministeriele bladen ontkend geworden, doch heeft niettemin bestaan; daar men echter de vraag, ter zake van welke zij was ontsproten, heeft laten rusten, zijn de verschillende partijen weder nader tot elkander gekomen. Zoodra echter de vraag op nieuw is opgeworpen, heeft zich de vorige verdeeldheid andermaal geopenbaard, en het is deze benoeming van een president, welke alsnu wel denkelijk eene ministeriele verandering zal te weeg brengen.

»Het schijnt, dat de aanmatigingen, welke de heer *de la Bourdonnaye* zich van tijd tot tijd heeft veroorloofd, dikwerf aanleiding hebben gegeven, dat de door de ministers voorgenomene discussien haar doel niet hebben bereikt, of zelfs ten eenemale zijn verlamd geworden; — dat men uit dien hoofde op het denkbeeld is gekomen, om een president te benoemen, ten einde aan die beraadslagingen meer orde en regelmatigheid te verzekeren, en dat men het voornemen heeft geopenbaard, om deze waardigheid aan den prins *de Polignac* optedragen, doch dat de heer *de la Bourdonnaye*, het zij, dat hij geenen meerderen in den raad wil dulden, het zij, dat hij geen afstand wil doen van het vermogen, om zijne medeleden ongevraagd tegen te spreken, zich met kracht tegen dergelijken maatregel heeft verklaard, en ten slotte heeft gezegd, dat als men denzelven wilde doordringen, hij zijn ontslag zoude vragen.

»Men wil verder verzekeren, dat ook de generaal *de Bourmont* dit voorbeeld zoude hebben gevolgd, doch dit gerucht is veel gewaagder dan het andere. Bijaldien de heer *de la Bourdonnaye* zijn ontslag verzoekt, geschiedt dit niet, om dat de grondstellingen van zijne medeleden hem niet gevallen, maar alleen, om dat hij zich niet begeert te onderwerpen aan het gezag van een president. Genoemde minister kan zich dus uit het ministerie verwijderen, zonder dat in de behandeling van zaken eenige verandering plaats hebbe. Het is waar, men zoude een man het ministerie zien verlaten, welke als een voorbeeld van geweld, vereenigd met onkunde omtrent menschen en zaken, kan worden beschouwd, maar men zoude tevens een man zijn afscheid zien nemen, die even daar door den gang van het bestuur, zoo als men zich dien had voorgesteld, belemmerde. Men moet dus niet uit het oog verliezen, dat het ontslag van den heer *de la Bourdonnaye* geenzins zoude worden verleend, om met meer matiging te werk te gaan, maar om te zekerder en te gemakkelijker het voorgesteld doel te bereiken. — 's Mans ambtgenoten zijn het steeds met hem eens geweest, betrekkelijk de hoofdzaak, doch hebben alleen van hem in gevoelens verschild, ten aanzien der middelen en van den geschikten tijd."

De slotsom dezer bedenkingen komt daarop neder, dat de partij der congregatie, aan welker invloed de benoeming van het tegenwoordig ministerie steeds wordt toegeschreven, ook door het ontslag van den heer *de la Bourdonnaye* nog niets verloren zoude hebben.

Het ministerieel avondblad herhaalt steeds het gerucht van dit aanstaand ontslag, zonder het tegen te spreken; het voegt er bij, dat de gewezen maire van Toulon ze, de heer *de Montbel*, thans minister van geestelijke aangelegenheden en van openbaar onderwijs, den heer *de la Bourdonnaye* bij het departement van binnenlandsche zaken zoude opvolgen. Het bevestigt evenwel tevens het bovenstaande, met de verzekering, dat een dergelijk ontslag in geenen deele eenige verandering in het staatkundig stelsel van het bestuur zoude te weeg brengen.

Inmiddels heeft de verkiezing van het aanzienlijk departement van de Gironde, hoofdplaats Bordeaux, op welke de aandacht van geheel Frankrijk gevestigd is geworden, plaats gehad. De uitslag is geweest, dat dit collegie, 't welk bij de laatste verkiezing in 1827, ten gevolge der ontbinding der kamer, den heer *Ravez* nog had benoemd, ditmaal den candidaat der liberalen, den heer *Brsc*, heeft verkoren, en dat die der congregatie, de heer *Duhamel*, niettegenstaande hij de waardigheid bekleedde van maire der stad, is afgewezen geworden. Men merkt aan, dat deze benoeming in de tegenwoordige omstandigheden als van hoog gewigt kan worden beschouwd; — eensdeels uit hoofde van de zoogenaamde monarchale gevoelens, welke steeds aan de stad Bordeaux werden toegeschreven, en welke ook tot dus verre de congreganisten een groot vertrouwen hebben ingeboezemd; anderdeels, om dat het collegie bestond uit departementale kiezers, en dus uit groote grondbezitters, aan welke bij de verordeningen van het jaar 1820 het vermogen is verleend, om zich twee malen bij de verkiezingen van gedeputeerden te doen gelden, en mitsdien eenen dubbelden invloed uitteoefenen. Men wil dan ook, dat deze uitslag geene geringe sensatie ten hove heeft veroorzaakt, en geenzins geschikt is geoordeeld, om het denkbeeld der genen, welke, om zich de meerderheid te verschaffen, eene ontbinding van de thans bestaande kamer der gedeputeerden aanraden, ingang te doen vinden.

(*Haarl. Courant.*)

DUITSCHLAND.

BERLIJN *den 17 November*. De heer luitenant-generaal *von Muffling* is dezer dagen van zijne zending naar Konstantinopel terug gekomen. — Het gerucht wil, dat Z. M. de Keizer van Rusland gemeenden generaal een geschenk heeft doen toekomen van 20000 louis-d'or, als een blijk van zijne erkentenis voor de bewezene diensten.

— Sedert eenigen tijd schijnt men gegronde hoop te voeden, dat de opvolging van den pruisschen troon in de regte lijn bewaard zal kunnen blijven.

De tijding van de verloving van prins *Albrecht* met prinses *Marianne* der Nederlanden, ten gevolge der toestemming van de Staten-generaal, heeft hier veel blijdschap verwekt. Men is hier niet vreemd van het denkbeeld, dat Z. K. H. de waardigheid van gouverneur van de bondsvesting Luxemburg zoude kunnen worden opgedragen.

— Men verneemt weinig bijzonders van den stand der zaken in Turkije. De dagbladen zijn, door tusschenkomst van de russische legatie, zeer spaarzaam in het mede deelen van bijzonderheden, nopens de daar te lande heerschende ziekten.

Den 20 November. Men meldt uit Odessa, 4 November, dat de op nieuw uitgebrokene pest in de laatste vier dagen aldaar niet verder verbreid was. Van de personen die in de quarantaine gebragt waren en die teekenen van de pest droegen, waren er 7 gestorven. — De overheid der stad stelde alles in het werk, om de verbreiding van het kwaad te verhinderen, en men was er bedacht op geweest, om in het bijzonder de woningen der israeliten, als bij welke thans de pest zich weder voor het eerst geopenbaard had, naauwkeurig te laten onderzoeken, en alle verdachte huizen te doen reinigen.

FRANKFORT *den 20 November*. Bijzondere brieven van de grenzen van Wallachije, de dagteekening voerende van 30 October, melden, dat de Porte eindelijk er toe gekomen is, om eenen ferman aan den bassa *Kutschuck Achmet*, ter zake van de overgave der vesting Giurgewo, uit te vaardigen, en dit stuk aan den generaal *Diebitsch* zelven, ten einde het verder te verzenden, heeft doen overhandigen. De commandant der flotille op de Donau, de generaal *Negry*, die met het overbrengen van het bevel aan den bassa belast was, had ook den divan te Bucharest reeds officieel kennis gegeven, dat hij den ferman door een zijner officieren, vergezeld van eenen tolk, aan den bassa ter hand had doen stellen, en dat deze den officier met alle achting behandeld en zich tot het ten uitvoer brengen van het bevel bereid verklaard had, evenwel met die bepaling, dat hij zijnen verheven gebieder eerst de ontvangst van hetzelve moest berigten, alvorens hij de vesting zoude kunnen overgeven. Men meende, dat deze handelwijs van den bassa duidelijk te kennen gaf, dat hij op nieuw tijd zocht te winnen, en de overgave andermaal trachtte uit te stellen.

In Bucharest kwamen dagelijks van de Donau goederen uit het leger, waar uit men opmaakte, dat ook de troepen weldra zelve zouden aankomen.

Volgens berigten uit Jassy stierven aldaar dagelijks 30 tot 40 menschen aan de pest. In Bucharest scheen de ziekte te verminderen; in de laatste dagen had zich slechts bij 9 personen de besmetting geopenbaard; daarentegen had men vernomen, dat de ziekte te Odessa op nieuw was uitgebroken, en dat de stad weder geheel was afgesloten.

(*Haarl. Courant.*)

ADVERTISSEMENTEN.

Tot informatie van de belanghebbenden dient, dat de *Acten van Patent* tegen inruiling der bewijzen (ter Generale Contrôle van Financiën tot en met No. 600 afgegeven), ten Kantore van den ondergeteekende verkrijgbaar zijn.

Paramaribo den 13 Februarij 1830.

De Algemeene Ontvanger,
WESENHAGEN.

Op autorisatie van de Commissie uit het Gemeente Bestuur, tot de zaken der *Algemeene Wees- Desolate en Onbeheerde Boedels Kamer*, zullen Kurators aan G. VAN MEEDEVOORT qq. overgegeven den Boedel en nalatenschap van wijlen ANTON GELINK VAN INGEN.

Paramaribo den 18 Februarij 1830.

R. GOLLENSTEDE,
Scriba.

KURATORS der ALGEMEENE WEES- DESOLATE en ONBEHEERDE BOEDELS KAMER, zullen op Woensdag den 24 dezer, des namiddags ten vier uren, ter voorschreve Kamer, door de Vendu Meesteresse de wed C. S. GOMPERTS, publiek doen verkoopen: Meubilaire Goederen, Mans en Vrouwen Kleederen &c., aankomende de navolgende Desolate Boedels, als: KLAAS RINGELING Jr. Zn., HERMAN BERNHARD, J. A. SABELIS, FREDERICH HAUCK, F. M. SMITH, LOUIS PESE, J. C. MULLF, Wm. KERSLAAR, en SOPHIA WILHELMINA SOESMAN; van alle welke Boedels er geene genoegzame Goederen gevonden zijn, om Crediteuren te kunnen oproepen.

Paramaribo den 18 Februarij 1830.

C. A. TISCO,
2de Commies.

KURATORS der ALGEMEENE WEES- DESOLATE en ONBEHEERDE BOEDELS KAMER, zullen op Woensdag den 24 dezer, des namiddags ten vier uren, ter voorschreve Kamer, door de Vendu Meesteresse de wed. C. S. GOMPERST, publiek doen verkoopen: Meubelaire goederen, Mans Kleederen &c. &c. aankomende de navolgende Boedels; als: ALBERT KNOBBE; GEORGE CARL SCHENKBERG, CORNELIS ANDRIES SMIT; H. TIM, en P. W. BARTELINK.

Paramaribo den 18 Februarij 1830.

C. A. TISCO.
2de. Commies.

Op heden namiddag ten vier uren, publieke Vendu ter *Algemeene Wees- Desolate en Onbeheerde Boedels Kamer*, van diverse Onbeheerde en Desolate Boedels.

C. A. TISCO,
2de Commies

N. L. PRAAM, Exploicteur bij den Hove van *Civiele en Crimineele Justitie dezer Kolonie*, zal op Vrijdag den 19den Februarij 1830, 's morgens ten klokke half negen uren, ter Kastelenije van het Hof *van Civiele en Crimineele Justitie*, publiek bij Executie verkoopen:

Een Huis en Erf, staande en gelegen aan de *Klipsteenen Straat*, La. C. No. 22, aankomende FREDRIK JOHANNES STUGER.

De Opstallen, staande op het van den Lande in Erfpacht bezetene Erf, gelegen aan *Paramaribo*, op den hoek van de *Heeren- en Klipsteenen Straten*, bekend onder La. ... No. ... aankomende FREDRICH HENRICH AUGUST KOEBEN.

Paramaribo den 11 Februarij 1830.

Het Bestuur der Afdeeling *Suriname*, behoorende tot het NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP ter ZEDELIJKE VERBETERING der GEVANGENEN, maakt aan derzelver Leden en Begunstigers bekend, dat hetzelve tot mede Bestuurders heeft geassumeerd de Heeren Mr. H. R. HAIJUNGA en C. A. BATENBURG.

Paramaribo den 16 Februarij 1830.

Namens het Bestuur,
De President en fungerende Secretaris,
E. L. van HEECKEREN.

Het Bestuur der Afdeeling *Suriname*, behoorende tot het NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP ter ZEDELIJKE VERBETERING der GEVANGENEN, het volkomene bedrag der Contributien gaarne willende doen strekken ter bevordering der bedoelingen van hetzelve Genootschap, heeft het uit dien hoofde, ter bestrijding van deszelfs huishoudelijke kosten noodig geoordeeld de Jaarlijksche Contributie met *Vijf en Twintig Centen* te vermeerderen, zoo dat dezelve Contributie thans zoude bedragen (*f* 3) Drie Guldens. Zulks bij dezen ter kennisse van de Leden en Begunstigers der Afdeeling brengende, neemt het Bestuur de vrijheid, dezelve te verzoeken, om, voor zoo verre zij in deze vermeerdering geen genoegen mogten nemen, daarvan vóór den 1e. April 1830 den Secretaris te onderrigten, zullende de gene, welke dit mogten nalaten, gehouden worden in de gemelde vermeerdering te hebben toegestemd.

Paramaribo den 17 Februarij 1830.

Namens het Bestuur,
E. L. van HEECKEREN,
President.
C. A. BATENBURG,
Secretaris.

Daar de ondergeteekende, onlangs op de Suiker-Plantaadje *Domburg*, een Stoom Suikermolen-Machine heeft opgezet, van het Fabriek van de Heeren PAUL van VLISSINGEN en DUDCK van HEEL; neemt de vrijheid zulks ter kennisse van de Heeren Eigenaren en Administrateuren van Plantaadjen, en aan het geëerd Publiek in deze Kolonie, te brengen, dat hij geauthoriseerd is door gemelde Heeren, om te ontvangen, orders of voorschrijvingen, van welke som ook het zijn moge, voor Stoom Suikermolens, van hooge en lage krachten, als ook Ketelwerk, en alle andere Machines, tot dat einde behoorende, welke vervaardigd zijn in bovengemelde Fabriek te *Amsterdam*, tegen zeer billijke en civiele prijzen. Voor verdere informatie deswegens, gelieve te adresseeren bij de ondergeteekende.

Paramaribo,
14 Februarij 1830.
WILLIAM HILBERT.

NB.— *Uit hoofde van het op handen zijnde Vertrek uit deze Kolonie, van den Heer WILLIAM HILBERT, kan men inmiddels tot bovengemeld einde, elucidatie bekomen bij den Heer GEORGE BANKS, op de Plantagie* Domburg.

TE KOOP.

Een nieuw getimmerd en geschilderd acht riems wane Corjaal, lang 40 voeten, met zijn toebehoren, te bezigtigen achter op het Erf van den Heer JACOBUS GOEDE in de *Saramacca Straat*; nadere informatie bij J. OEHLERS.

Paramaribo den 10 Februarij 1830.

Sedert eenige dagen heeft zich geabsenteerd, den Neger genaamd ANDRIES, hebbende eene zeer aan zijne linker voorarm, en eene aan zijn regter borstbeen; die denzelve bij den ondergeteekende te rug bezorgd, zal genereus beloond worden.

Een ieder wacht zich voor schaden.

Paramaribo den 13 Februarij 1830.

D. G. NEIJ.

J. CHATEAU heeft thans zijn *domicilium citandi en executandi* bij P. DUBUS.

Paramaribo den 17 Februarij 1830.

Kapt. Ps. RUNBENDE voerende het Brikschip *Maria Agnita*, zal den 25sten dezer zijn Brievenzak sluiten, en de reis naar *Rotterdam* aannemen.

J. M. VRIES Az. vertrekt.

De ondergeteekende verwittigd het geëerd publiek dat deszelfs Drukkerij verplaatst is in het huis behoord hebbende aan den WelEd. Heer J. F. de ROOIJ, gelegen in de *Watermolen Straat*; La. B No. 25, digt bij de *Grave Straat*; — recommandeert zich in het voortdurend aandenken van zijne respective begunstigers.

Paramaribo den 7 Februarij 1830.

J. J. ENGELBRECHT.

Mengelwerk.

IETS OVER DEN TABAK.

Uit Waterhouse's *Lecture to the students of Cambridge University.*

De groote natuurbeschrijver Linnaeus heeft ons, behalve zijne beroemde kunstmatige klassificatie, ook nog eene natuurlijke soortverdeeling der natuurprodukten aangegeven. In de natuurlijke verdeeling heeft hij den Tabak onder de *Luridae* gerangschikt; hetwelk bleek, akelig, loodverwig, treurig en noodlottig beteekent. Tot dezelfde onheilspellende klasse behooren nog de dolle kervel, doodelijke nachtschaduw en eene andere vergiftsportige plant, die den ontzaggelijken naam van eene der helsche furiën *Atropos*, voert. Laat ons éene derzelve, namelijk den Tabak, zijne eigenschappen en zijne uitwerkselen op de menschelijke gezondheid beschouwen. Het eerste uitwerksel van den Tabak op dezulken, die den natuurlijken afschuw van denzelven zijn te boven gekomen, en die niet slechts geleerd hebben hem te verdragen, maar zelfs hem te genieten, en die reeds de walgelijke gewoonte aangenomen hebben van hem te kaauwen of te pruimen, is of eene verspilling of eene bederf-aansteking van het speeksel. Het speeksel heeft vele overeenkomst met het maagsap; en deszelfs gewigtige invloed op spijsverteering kan begrepen worden, wanneer men op de woorden van den grooten Boerhave let. Wanneer wij het speeksel op eene kwistende wijze uitspuwen, werpen wij ééne der hoofdoorzaken van eetlust en spijsvertering weg. De chijl, die zonder dit vocht bereid wordt, is ontaard, en het bloed wordt bij gebrek van hetzelve besmettelijk ontstoken. Ik ben van gevoelen dat het tabakrooken hoogstnadeelig is voor tengere en teeringzuchtige menschen, dewijl het hunnen eetlust vernielt en hunne spijsverteering verzwakt. Toen allereerst deze vermaarde plant in Europa in gebruik was gekomen, werd zij als „een onfeilbaar tegenmiddel voor den honger" uitgevent, maar spoedig bleek het, dat deszelfs gebruik het aantal der hypochondrieke en teeringzuchtige lieden merkelijk had vergroot. Ook de beroemde Cullen zegt, dat het bestendig tabak-rooken of vooral het zoogenaamde *pruimen* den eetlust verderft, doordien deze gewoonte het menschelijk gestel van te veel speeksel berooft. (Verre zij het van ons de verklaarde vijanden van den Tabak te zijn, of ook zelfs, in een klimaat als het onze, het gebruik er van te wraken, maar, bij het meer en meer toenemen van dit gebruik, met hetwelk onze voorouders eerst in hun 25ste levensjaar aanvingen, doch dat nu bij onze jonge heertjes reeds van hun 12de à 14de jaar is in zwang gekomen, die zonder Cigaar in den mond niet schijnen *à leur aise* te zijn, meenden wij dit stukje wel te mogen overnemen uit Waterhouse's *Lecture to the students of Cambridge University* in Amerika. *De Red.*)

(*Overgenomen.*)

LANDS VADERLIJKE GEZINDHEID VAN KEIZER *THEOPHILUS*.

(*Eene Anecdote.*)

Keizer Theophilus zag, op zekeren tijd, een groot zwaar geladen schip in de haven binnen komen, en wierd begeerig om te weten, wien hetzelve toebehoorde. Bij het onderzoek deswege, vernam hij, dat het een koopvaardijschip, en het eigendom der Keizerinne was. Terstond beval hij 't scheepsvolk, al het hunne uit het schip te lossen, doch het overige, aan de Keizerin toebehorende, geheel onaangeroerd te laten.— Zijn bevel werd volbragt. Daarop liet hij het schip met de gansche lading in brand steken, en stelde het dus tot een prooi der vlammen.

Zijne gemalin, vertoornd over deze handelwijze, vervoegde zich welhaast tot den Keizer, met bitse verwijtingen. De vorst hoorde ze alle geduldig aan, en beantwoordde dezelven, na dat zij geëindigd had, in dezer voege:

„God heeft mij op den troon geplaatst, en „gij wilt mij tot een scheeps-reeder en koopman verlagen! Weet gij niet dat de koophandel den burgeren alleen toebehoort, op „dat zij in denzelven eene bron van eerlijk bestaan mogen vinden? Bezitten wij, buiten „dat, niet reeds de rijkdommen van het land? „wanneer wij nu ook nog de voordeelen van „den handel naar ons trokken, van waar zouden dan die menschen, die niet zoo voorspoedig zijn als wij, dat gene bekomen, welk zij „ter onderhouding en verkwikking huns levens „behoeven."

(*Overgenomen uit een oud tijdschrift.*)

Te PARAMARIBO bij J. J. ENGELBRECHT.